

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 79

van **KARL VANLOUWE**

datum: 24 november 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Europees Hof van Justitie - Arrest hervorming justitie in Polen

Op 16 november 2021 deed de Grote Kamer van het Hof van Justitie van de EU uitspraak in de gevoegde zaken C-748/19 tot en met C-754/19. In zijn arrest stelde het hof dat het Unierecht zich verzet tegen de in Polen geldende regeling op grond waarvan de minister, die ook de procureur-generaal is, rechters kan detacheren bij een hogere strafrechtelijke instantie en die detachering op ieder moment en zonder motivering kan beëindigen. Het arrest volgde op een prejudiciële vraag van Sad Okregowy w Warszawie (rechter in tweede aanleg in Warschau).

In de Europese pers wordt dat arrest beschreven als een zoveelste tegenslag voor de Poolse minister van Justitie, Zbigniew Ziobro, die meermaals in de clinch lag met de Europese Commissie over zijn hervorming van het justitieel apparaat in Polen. Zo maakte de Europese Commissie de laatste jaren verschillende zaken aanhangig voor het Europees Hof. Op 27 oktober 2021 werd Polen nog veroordeeld tot betaling van een dwangsom voor de weigeren om een arrest van het hof inzake de ontmanteling van een tuchtkamer voor rechters.

Dit nieuwe arrest kan natuurlijk niet los worden gezien van de bredere context van spanningen tussen de EU en Polen, die steeds verder lijken te escaleren.

1. Kan de minister-president het arrest van het Hof van Justitie van de EU in de gevoegde zaken C-748/19 tot en met C-754/19 van 16 november 2021 toelichten?
2. Wat was de reactie van de Poolse regering op dat arrest?
3. Welke impact heeft het arrest volgens de minister-president op de gespannen relaties tussen de EU en Polen?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 79 van 24 november 2021

van **KARL VANLOUWE**

1. Polen voerde hervormingen door in zijn rechtsorde. Men veranderde de regels zodat de minister van Justitie rechters kan detacheren bij een hogere strafrechtelijke instantie en die detachering op ieder moment en zonder motivering kan beëindigen.

In het kader van een prejudiciële vraag, oordeelde het Hof van Justitie dat de detacheringsregels niet in overeenstemming zijn met het Unierecht, omdat dit indruist tegen de onafhankelijkheid van rechters.

Het Hof stelt tevens vragen bij het feit dat de minister van Justitie ook de functie van procureur-generaal bekleedt en in een gegeven strafzaak dus invloed heeft op zowel de gewone openbaar aanklager als de gedetacheerde rechters.

Het volledige arrest is beschikbaar op <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/?uri=CELEX:62019CJ0748>

2. De Poolse onderminister van Justitie bekritiseerde dit arrest meteen en stelde dat dit een zoveelste poging is van Europa om het rechtssysteem in Polen op politieke manier te destabiliseren. De hervormingen van de Poolse justitie gaan gewoon verder.
3. Het arrest zal de gespannen relaties geen goed doen. De Europese Commissie heeft bijvoorbeeld nog altijd het Poolse plan voor herstel en veerkracht niet goedgekeurd, waardoor de bijbehorende fondsen nog steeds geblokkeerd blijven.

Ik heb begrepen dat Polen stappen overweegt om de fel bekritiseerde Tuchtrectbank af te schaffen, of toch alleszins bereid zou zijn om deze bij te sturen. Dit zou erop kunnen wijzen dat Polen niet helemaal doof blijft voor de oproepen van de Europese instellingen en de EU lidstaten.